

**VALSTYBINĖS ENERGETIKOS REGULIAVIMO TARYBOS
DUJŲ IR ELEKTROS DEPARTAMENTO
RINKOS PLĖTROS IR STEBĖSENOS SKYRIUS**

Teikti Tarybos posėdžiui

2020-

PAŽYMA

**DĖL TRANZITINIO GABENIMO SĄLYGŲ, TAIKOMŲ ENERGIJOS MAINAMS,
IR FINANSINIŲ ATSISKAITYMŲ, KURIUOS LEMIA BENDRAS EINAMOSIOS
PAROS PREKYBOS RINKŲ SUSIEJIMAS, VYKDOMAS VISOSE EUROPOS
PREKYBOS ZONOSE PAGAL KOORDINUOTĄ VISŲ EUROPOS
REGULIAVIMO INSTITUCIJŲ SUSITARIMĄ, SUDARYTĄ REMIANTIS 2015 M.
LIEPOS 24 D. IŠLEISTO 2015/1222 KOMISIJOS REGLAMENTO (ES) 68
STRAIPNIO 6 DALIMI, NUSTATANČIU PRALAUDUMO PASKIRSTYMO IR
PERKROVOS VALDYMO GAIRĖS, PATVIRTINIMO**

2020 m. Nr. O5E-
Vilnius

Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos (toliau – Taryba) 2020 m. sausio 27 d. gavo „Nord Pool“ AS raštą el. paštu reg. Nr. R1-1058 (toliau – Raštas), kuriame prašoma nacionalinio reguliuotojo sprendimo, remiantis 2015 m. liepos 24 d. Komisijos reglamento (ES) 2015/1222, kuriuo nustatomos pralaidumo pasiskirstymo ir perkrovos valdymo gairės (toliau – Reglamentas), 68 straipsnio 6 dalimi. Reglamento 68 straipsnio 6 dalis teigia, jog, nepasiekus susitarimo, dėl ekspeditorių sprendžia už prekybos zonas, tarp kurių įvykusių energijos mainų tarpuskaitą ir atsiskaitymus reikia atlikti, atsakingos reguliavimo institucijos. Rašte raginama, jog atitinkamos reguliavimo institucijos (toliau – NRI) priimtų sprendimą dėl tranzitinių gabenimo (angl. *transit shipping*) sąlygų. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo 8 straipsnio 1 dalimi, Taryba yra Europos Sąjungos teisės aktuose, reglamentuojančiuose visuomeninius santykius energetikos sektoriuje, numatyta NRI bei kartu su kitomis NRI yra atsakinga už Reglamento 68 straipsnio 6 dalyje nurodytų nuostatų ir sąlygų patvirtinimą.

Vadovaudamasi pastaraisiais straipsniais bei atsižvelgdama į gautus dokumentus, Taryba kartu su kitomis NRI parengė ir 2020 m. rugsėjo 15 d. elektroninio balsavimo būdu patvirtino Sprendimą dėl tranzitinio gabenimo (angl. *transit shipping*) sąlygų, taikomų energijos mainams, ir finansinių atsiskaitymų, kuriuos lemia bendras einamosios paros prekybos rinkų susiejimas, vykdomas visose Europos prekybos zonose pagal koordinuotą visų Europos NRI susitarimą, sudarytą remiantis Reglamento 68 straipsnio 6 dalimi (toliau – Sąlygos) (Priedas Nr. 2), kuris buvo gautas 2020 m. rugsėjo 28d. raštu (reg. Nr. R1-12663). Vadovaujantis šiomis Sąlygomis kiekvienas NRI (šiuo atveju – Taryba) turi priimti nacionalinį sprendimą atitinkamoje šalyje.

Tranzitinis gabenimas (angl. *transit shipping*) – informacijos perdavimas apie išorės ir vidaus elektros prekybos planus biržoje tarp skirtingų pagrindinių sandorio šalių. Sąlygos apibrėžia nuostatas, pagal kurias nustatyta, kad biržos operatoriaus tranzitinio gabenimo administracines išlaidas ir toliau apmoka biržos dalyviai, mokėdami biržos dalyvio mokesčių. Kaip ekspeditoriai veikiantys perdavimo sistemos operatoriai (toliau – PSO) turi ir toliau atlikti tranzitinį gabenimą, kaip jį atliko anksčiau. Vadovaujantis šiuo dokumentu, PSO ir biržos operatoriai turi pateikti pasiūlymus per 3 mėnesius dėl Sąlygų tobulinimo.

Sąlygose numatytos šios esminės nuostatos:

1. Sąlygų nuostatos yra taikomos gabenimo paslaugoms, teikiamoms siekiant įvykdyti energijos mainus tarp visų į bendros einamosios paros prekybos rinkų susiejimo (toliau – BEPPRS) (angl. *single intraday market coupling*, SIDC) projektą įtrauktų Europos prekybos zonų, kurioms yra taikomos Reglamento 68 straipsnio sąlygos.

2. Siekiant atlikti energijos mainus, pagal bendrą einamosios paros prekybos rinkų susiejimą teikiamos fizinio ir finansinio gabenimo paslaugos.

3. Siekiant užtikrinti veiksmingą BEPPRS tęstinumą būtina priimti ir pradėti taikyti ilgalaikį sprendimą. Labai svarbu, kad ilgalaikis sprendimas padėtų padidinti ekonominį veiksmingumą ir, užtikrindamas veiksmingą į vartotojus nukreiptą energijos rinką, prisidėtų prie bendro Reglamento tikslo.

4. Visi į BEPPRS įtraukti paskirtieji elektros energijos rinkos operatoriai, ekspeditoriai ir PSO turi prisidėti prie ilgalaikio sprendimo radimo ir išnagrinėti galimybes, leidžiančias tranzitinio gabenimo (angl. *transit shipping*) paslaugas kiekvienoje prekybos zonoje teikti daugiau nei vienam paskirtajam elektros energijos rinkos operatoriui bei užtikrinti veiksmingą rizikos paskirstymą. Šios galimybės neapims išlaidų grąžinimo problemų.

5. Įgyvendinus sąlygas bei įvertinus paremtus siūlymus, remiantis Reglamento 68 straipsnio sąlygomis, Taryba kartu su kitomis NRI priims ilgalaikį sprendimą.

6. Praėjus trims mėnesiams nuo Projekto nuostatų paskelbimo, visi BEPPRS dalyvaujantis paskirtieji elektros energijos rinkos operatoriai ir ekspeditoriai privalo pateikti pasiūlymus dėl šių nuostatų pataisų.

7. Tol, kol nebus priimtas ilgalaikis sprendimas, paskirtieji elektros energijos rinkos operatoriai ir kaip ekspeditoriai veikiantys PSO turi ir toliau teikti laikinas tranzitinio gabenimo (angl. *transit shipping*) paslaugas.

Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, Rinkos plėtros ir stebėsenos skyrius, vadovaudamasis Reglamento 68 straipsnio 6 dalimi, siūlo Tarybai pritarti nutarimo projektui ir patvirtinti Sąlygas.

PRIDEDAMA:

1. Tarybos nutarimo „Dėl tranzitinio gabenimo sąlygų, taikomų energijos mainams, ir finansinių atsiskaitymų, kuriuos lemia bendras einamosios paros prekybos rinkų susiejimas, vykdomas visose Europos prekybos zonose pagal koordinuotą visų Europos reguliavimo institucijų susitarimą, sudarytą remiantis 2015 m. liepos 24 d. išleisto 2015/1222 Komisijos reglamento (ES) 68 straipsnio 6 dalimi, nustatančiu pralaidumo paskirstymo ir perkrovos valdymo gaires, patvirtinimo“ projektas, 6 lapai.

2. Transit shipping arrangements for the exchange of energy and financial settlement resulting from the single intraday coupling in all European bidding zones, as agreed in a coordinated manner by all the European regulatory authorities in accordance with Article 68(6) of the Commission Regulation (EU) 2015/1222 of 24 July 2015 establishing a guideline on capacity allocation and congestion management (EN. pdf), 5 lapai.

Dujų ir elektros departamento

Rinkos plėtros ir stebėsenos skyriaus vyr. specialistas

Einius Lukšys

Į posėdį kviečiami: AB „Litgrid“ atstovai.

Transit shipping arrangements for the exchange of energy and financial settlement resulting from the single intraday coupling in all European bidding zones, as agreed in a coordinated manner by all the European regulatory authorities in accordance with Article 68(6) of the Commission Regulation (EU) 2015/1222 of 24 July 2015 establishing a guideline on capacity allocation and congestion management

15 September 2020

Whereas:

1. All Nominated Electricity Market Operators (NEMOs) taking part in the Single Intraday Coupling (SIDC) have sent a letter to all National Regulatory Authorities (NRAs) where they request the NRAs to take a decision on the shipping solution for the SIDC project to be implemented in all bidding zones pursuant to Article 68(6) of the Commission Regulation (EU) 2015/1222 of 24 July 2015 establishing a guideline on capacity allocation and congestion management (CACM Regulation).
2. The need for a transit shipping solution became pressing with the go-live of the second wave of SIDC in November 2019.
3. In Multi-NEMO Arrangements (MNA) areas, a temporary solution was established and EMCO AS and EPEX SPOT SE perform the task on a rotational basis of 3 months each, with the exception of Polish bidding zone, where only one of these NEMOs performs it, in order to ensure the continuation of the second wave of SIDC.
4. The temporary rotational solution will be, based on the instructions of the NRAs delivered to the SIDC project parties, in place at least until 19 November 2020.
5. All trades can be settled among all participating parties in the current SIDC shipping solution, and there is no discrimination regarding routes of the trade. However, due to technical constraints, not all trades can be settled directly between all participating NEMOs. For some trades, a shipping agent may act as a counter party between different central counter parties for the exchange of energy. Transit shipping is therefore a result of the design of the shipping module in the SIDC algorithm ("Shipping Module"), in which the financial settlement follows the physical path of shipping border by border and does not allow for direct source-to-sink shipping. Furthermore, the volume has to be nominated to each Transmission System Operator (TSO) along the route of the trade (physical shipping/settlement) even if Shipping Module submits the information directly to the TSOs.
6. The transit shipper has no revenue from these trades, as it is neither affiliated with the source nor with the sink NEMO or NEMO's central counter party of the trade.
7. The fact that the transit shipper is neither affiliated with the source nor with the sink NEMO or NEMO's central counter party of the trade increases the risk for the transit because it cannot decide to stop or cancel the trade. Mechanisms of decoupling have been put in place to mitigate the risk via procedures. Transit shippers do not receive revenue and so they cannot compensate the risk. The current shipping solution does not allocate the risk efficiently.
8. In accordance with Article 6(1)(i) and 7(1)(g) of CACM Regulation, each NEMO shall be able to provide the necessary clearing and settlement services and shall be responsible for acting as a central counter party for clearing and settlement of the exchange of energy or delegate the task in accordance with Article 81 of CACM Regulation. Alternatively, shipping agents may act as counter parties between different central counter parties for the exchange of energy according to Article 68(6) CACM Regulation.
9. Because of the current design of the Shipping Module, a transit shipping activity provided either by central counter parties or by shipping agents is needed as an interim measure, until an enduring solution to the problem has been established. In monopoly areas, as well as in competitive non-MNA areas (i.e. areas where only one competitive NEMO is active, like for instance Croatia and Slovenia), the transit shipping activity is performed only by the incumbent NEMO (either monopoly or competitive) or by TSOs acting as a shipping agent. On the contrary, in MNA areas the service needs to be assigned to one of the competitive NEMOs, since it cannot be performed simultaneously by both of them. In principle, the central counter parties or shipping agents are obliged to perform shipping within each bidding zone.

Nevertheless, currently in MNA areas, there is a lack of a proper mechanism to appoint the transit shipper for the interim period, which should be solved by an enduring solution to be submitted by all NEMOs and shipping agents to NRAs for approval.

10. In this context, the NRAs have cooperated closely and in a coordinated manner in order to determine the transit shipping Arrangements in accordance with Article 68 of CACM Regulation. NEMOs and TSOs have been consulted by the NRAs in the process of making the arrangements.
11. It is crucial for the development and continuation of the SIDC in accordance with the principles in Article 3 of CACM Regulation that a solution is in place to avoid disruption of SIDC. To avoid such an eventuality, a continuation of the current rotational mechanism is necessary. However, this is a short-term solution to mitigate the risk of decoupling, and shall be replaced by an enduring solution as soon as possible. It is therefore necessary to explore options available for an enduring solution, and all TSOs and NEMOs in the SIDC project shall in good faith contribute to a proposal for a satisfactory solution. The NRAs shall finally decide on what the enduring solution shall be, based on a cost benefit analysis, and with the aim of establishing a cost-efficient, robust and well-functioning framework for the SIDC in line with the objectives from article 3 of CACM Regulation.

Article 1

Subject matter and scope

1. These Arrangements concern shipping for the exchange of energy between all European bidding zones participating in the SIDC in accordance with Article 68 of CACM Regulation.
2. These Arrangements apply to all undertakings acting as transit shippers in the SIDC in any of the bidding zones of the EU.
3. All NEMOs and shipping agents in the SIDC shall contribute to the delivery of the enduring solution in coordination with all TSOs in line with Article 4 and Article 7 of these Arrangements.
4. These arrangements will not deal with cost recovery of transit shipping.

Article 2

Definitions

For the purpose of these Arrangements, the terms used shall have the meaning of the definitions included in Article 2 of CACM Regulation and Regulation (EU) 2019/943.

In addition, the following definitions shall apply:

1. **Transit shipping:** means the shipping of energy and related financial rights and obligations arising from trades through Delivery Areas along the allocation path produced by the Shipping Module in which neither source nor sink NEMOs are active. It is an integrated part of shipping.
2. **Transit shipper:** refers to the entity acting as central counter party and/or shipping agent performing the task of transit shipping in accordance with Article 3.

Article 3

Shipping

1. The shipping of energy exchanges resulting from the SIDC comprises of:
 - a) Physical shipping: physical energy delivery through nominations according to the outcome of the SIDC or by a designated suitable scheduling process between NEMOs or their associated central counter parties, TSOs and, where applicable, shipping agents; and
 - b) Financial shipping: financial settlement of trades as outcome of the SIDC between central counter parties or shipping agents.
2. Transit shipping consists of both physical and financial shipping between the bidding zones where the trade has originated and shall be delivered.

Article 4

Interim solution

1. The NEMOs active in MNA areas have performed transit shipping on a rotational basis or in case of Polish bidding zone only one of these NEMOs has performed transit shipping, since the expansion of the SIDC on the 19 November 2019. To ensure the continuation of the SIDC in its current form, the NEMOs active in MNA areas shall continue performing transit shipping in these areas according to a present set-up until the implementation of the enduring solution in line with Article 7.
2. The monopoly NEMOs, competitive NEMOs in non-MNA areas and TSOs acting as shipping agents shall continue performing transit shipping in non-MNA areas until the implementation of the enduring solution in line with Article 7.

Article 5

Enduring solution

1. An enduring solution shall be developed and implemented in line with Article 7 of these Arrangements, in order to ensure the effective continuation of the SIDC, taking into consideration the general objectives from Article 3 of CACM Regulation. In particular, the enduring solution shall contribute to economic efficiency, and the overall goal of CACM Regulation ensuring efficient energy markets for the benefit of consumers.
2. All NEMOs and shipping agents in the SIDC shall contribute to the delivery of the enduring in coordination with all TSOs in line with Article 7 of these Arrangements and must explore options that do not require transit shipping to be performed by a single NEMO in each bidding zone and ensure efficient risk allocation. These options will not consider the issue of cost recovery.
3. In particular, at least the following options shall be considered:
 - 1) Creation of a central counter party (CCP) providing shipping of energy exchanges resulting from the SIDC to all NEMOs.
 - 2) Creation of a mechanism allowing to manage separately the activities of hub-to-hub financial shipping and from the activity of physical shipping (e.g. through a change in the Shipping Module that disentangles the financial path from the physical path).
 - 3) Creation of a mechanism allowing to manage the activities of financial shipping in conjunction with the activity of physical shipping (e.g. by allowing each NEMO, or an entity delegated by the NEMO, to perform the physical shipping in all bidding zones).

At least each of the solutions above shall be described in detail and an assessment on costs, benefits

(including costs efficiency, technical complexity and robustness, fairness, scalability, etc.) and necessary time for implementation shall be provided in an explanatory document accompanying the proposal.

4. NRAs shall, as of the submission in accordance with Article 7 and based on the options and the assessment in Article 5 (2) of these Arrangements, decide in accordance with Article 68 (6) of CACM Regulation on what the enduring solution shall be.

Article 6

National adoption of the shipping arrangements

These Arrangements shall be decided by each relevant NRA as jointly agreed among all European NRAs, in accordance with Article 68 (6) of CACM Regulation.

Article 7

Implementation

1. All NEMOs and shipping agents in the SIDC shall submit, within 3 months of the publication of these Arrangements, a proposal for amendment to these Arrangements that shall contain the details and implementation timeline of the different options for enduring solutions, as required in Article 5.
2. NEMOs and TSOs acting as shipping agents shall continue performing the interim transit shipping activity until the implementation of the enduring solution. The implementation timeline of the enduring solution will be decided by all NRAs following the submission as referred to in Article 7 (1) of these Arrangements.

Article 8

Language

The reference language for these Arrangements shall be English. For the avoidance of doubt, where the NRAs need to translate these Arrangements into their national language(s) due to their respective national regulatory processes, in the event of inconsistency or discrepancy between the English version and any other linguistic version of these Arrangements, the English version shall prevail.

VALSTYBINĖ ENERGETIKOS REGULIAVIMO TARYBA

NUTARIMAS

DĖL TRANZITINIO GABENIMO SĄLYGŲ, TAIKOMŲ ENERGIJOS MAINAMS, IR FINANSINIŲ ATSISKAITYMŲ, KURIUOS LEMIA BENDRAS EINAMOSIOS PAROS PREKYBOS RINKŲ SUSIEJIMAS, VYKDOMAS VIŠOSE EUROPOS PREKYBOS ZONOSE PAGAL KOORDINUOTĄ VISŲ EUROPOS REGULIAVIMO INSTITUCIJŲ SUSITARIMĄ, SUDARYTĄ REMIANTIS 2015 M. LIEPOS 24 D. IŠLEISTO 2015/1222 KOMISIJOS REGLAMENTO (ES) 68 STRAIPSNIO 6 DALIMI, NUSTATANČIU PRALAUDUMO PASKIRSTYMO IR PERKROVOS VALDYMO GAIRĖS, PATVIRTINIMO

2020 m. d. Nr. O3E-
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo 8 straipsnio 1 dalimi, 2015 m. liepos 24 d. Komisijos reglamento (ES) 2015/1222, kuriuo nustatomos pralaidumo pasiskirstymo ir perkrovos valdymo gairės (Toliau – Reglamentas), 68 straipsnio 6 dalimi bei atsižvelgdama į 2020 m. sausio 27 d. „Nord Pool“ AS raštą (reg. Nr. R1-1058), Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos (toliau – Taryba) Dujų ir elektros departamento Rinkos plėtros ir stebėsenos skyriaus 2020 m. d. pažymą Nr. O5E- „Dėl tranzitinio gabenimo sąlygų, taikomų energijos mainams, ir finansinių atsiskaitymų, kuriuos lemia bendras einamosios paros prekybos rinkų susiejimas, vykdomas visose Europos prekybos zonose pagal koordinuotą visų Europos reguliavimo institucijų susitarimą, sudarytą remiantis 2015 m. liepos 24 d. išleisto 2015/1222 Komisijos Reglamento (ES) 68 straipsnio 6 dalimi, nustatančiu pralaidumo paskirstymo ir perkrovos valdymo gaires, patvirtinimo“, Taryba n u t a r i a:

Patvirtinti Tranzitinio gabenimo sąlygų, taikomų energijos mainams, ir finansinių atsiskaitymų, kuriuos lemia bendras einamosios paros prekybos rinkų susiejimas, vykdomas visose Europos prekybos zonose pagal koordinuotą visų Europos reguliavimo institucijų susitarimą, sudarytą remiantis Reglamento 68 straipsnio 6 dalimi, nustatančiu pralaidumo paskirstymo ir perkrovos valdymo gaires (pridedama).

Tarybos pirmininkas

PATVIRTINTA
Valstybinės energetikos
reguliavimo tarybos 2020 m. d.
nutarimu Nr. O3E-

Tranzitinio gabenimo sąlygos, taikomos energijos mainams, ir finansiniai atsiskaitymai, kuriuos lemia bendras einamosios paros prekybos rinkų susiejimas, vykdomas visose Europos prekybos zonose pagal koordinuotą visų Europos reguliavimo institucijų susitarimą, sudarytą remiantis 2015 m. liepos 24 d. išleisto 2015/1222 Komisijos reglamento (ES) 68 straipsnio 6 dalimi, nustatančiu pralaidumo paskirstymo ir perkrovos valdymo gaires

2020 m. rugsėjo 15 d.

kadangi:

1. visi bendrame einamosios paros prekybos rinkų susiejime (toliau – BEPPRS) dalyvaujantys paskirtieji elektros energijos rinkos operatoriai (toliau – PEERO) nacionalinėms reguliavimo institucijoms (toliau – NRI) išsiuntė laiškus, kuriuose prašoma, kad šios institucijos apibrėžtų gabenimo sąlygas, leidžiančias vadovaujantis 2015 m. liepos 24 d. išleisto 2015/1222 Komisijos reglamento (ES) 68 straipsnio 6 dalimi, nustatančiu pralaidumo paskirstymo ir perkrovos valdymo gaires (toliau – PPPV reglamentas), BEPPRS projektą vykdyti visose prekybos zonose;

2. poreikis nustatyti tranzitinio gabenimo sąlygas atsirado 2019 m. lapkričio mėn., prasidėjus antrajam BEPPRS etapui;

3. siekiant užtikrinti nuolatinį BEPPRS antrojo etapo vykdymą, zonoms, pasirašiusiems kelis PEERO susitarimus (toliau – KPS), buvo pritaikytas laikinas sprendimas, pagal kurį 3 mėnesius EMCO AS ir EPEX SPOT SE darbus turi atlikinėti pakaitomis. Išimties taikomos Lenkijos prekybos zonai, kurioje darbus atlieka tik vienas PEERO;

4. remiantis BEPPRS projekto šalims NRI pritaikytomis instrukcijomis, ši laikina pakaitomis atliekamų darbų praktika bus taikoma ne trumpiau nei iki 2020 m. lapkričio 19 d.;

5. vadovaujantis BEPPRS gabenimo sąlygomis, visos dalyvaujančios šalys gali tvarkyti su sandoriais susijusius reikalus. Negali būti jokios su prekybos keliais susijusios diskriminacijos. Tačiau dėl techninių apribojimų, ne visi dalyvaujantys PEERO gali tiesiogiai tvarkyti su prekyba susijusius reikalus. Siekiant įvykdyti energijos mainus, kartu su skirtingomis pagrindinėmis sandorio šalimis kaip papildoma sandorio šalis gali veikti ir ekspeditorius. Tokiu būdu tranzitinis gabenimas tampa BEPPRS algoritmo gabenimo modulio plano (toliau – gabenimo modulio) rezultatu, kur finansiniai susitarimai vykdomi vadovaujantis fiziniu gabenimo būdu nuo vienos sienos iki kitos sienos ir kur neleidžiamas tiesioginis gabenimas iš konkrečios vietos į konkrečią vietą. Be to, net ir tuo atveju, jei informaciją perdavimo sistemos operatoriams gabenimo modulis pateikia tiesiogiai, atitinkamos apimtys ir prekybos maršrutai (fizinio gabenimo ir sutarti) turi būti paskiriami visiems perdavimo sistemos operatoriams (toliau – PSO);

6. kadangi tranzitinio gabenimo paslaugų teikėjas nėra susijęs nei su konkrečia PEERO išsiuntimo ar priėmimo vieta, nei su PEERO pagrindine sandorio šalimi, iš tokių mainų jis negauna jokių pajamų;

7. kadangi tranzitinio gabenimo paslaugų teikėjas nėra susijęs nei su konkrečia PEERO išsiuntimo ar priėmimo vieta, nei su PEERO pagrindine sandorio šalimi, padidėja tranzitinio gabenimo rizika, nes jis negali nuspręsti nutraukti arba atšaukti mainus. Siekiant sumažinti riziką, buvo nustatytos atitinkamos atsiejimo sąlygos. Tranzitinio gabenimo paslaugų teikėjai negauna jokių pajamų, todėl negali kompensuoti rizikos. Šiuo metu galiojanti gabenimo praktika nėra pajėgi veiksmingai paskirstyti riziką;

8. vadovaujantis PPPV reglamento 6 straipsnio 1 dalies i punktu ir 7 straipsnio 1 dalies g punktu, visi PEERO turi būti pajėgūs teikti reikalingas tarpuskaitos ir atsiskaitymo paslaugas. Vadovaujantis PPPV reglamento 81 straipsniu, vykdant energijos mainų tarpuskaitos ir atsiskaitymo paslaugas, visi PEERO turi veikti kaip pagrindinė sandorio šalis arba perduoti šias pareigas kitiems. Be to, pagal PPPV reglamento 68 straipsnio 6 dalį, tvarkant energijos mainų reikalus, tarp skirtingų pagrindinių sandorio šalių ekspeditoriai taip pat gali veikti kaip sandorio šalys;

9. pagal šiuo metu galiojančią gabenimo modulio planą, tol, kol nebus priimtas ilgalaikis problemos sprendimas, tranzitinio gabenimo paslaugas turi teikti pagrindinės sandorio šalys arba ekspeditoriai. Monopolio, taip pat konkuruojančiose ne KPS zonose (tai yra, zonose,

kur veikia tik konkuruojantis PEERO, pavyzdžiui, Kroatijoje ir Slovėnijoje), tranzitinio gabenimo paslaugas teikia tik atitinkamas PEERO (monopolio arba konkuruojantis) arba kaip ekspeditorius veikiantis PSO. Kitais atvejais, kadangi nėra įmanoma vienu metu vienodas paslaugas teikti keliems konkurentams, KPS zonose tokias paslaugas turi teikti vienas iš konkuruojančių PEERO. Teoriškai, pagrindinės sandorio šalys arba ekspeditoriai yra įpareigoti gabenimo paslaugas teikti visose prekybos zonose. Nepaisant to, šiuo metu KPS zonose nėra taikoma tinkama laikina tranzitinio gabenimo paslaugų teikėjo paskyrimo praktika. Dėl šios priežasties visi PEERO ir ekspeditoriai privalo NRI pateikti ilgalaikius sprendimo būdus;

10. esant tokioms aplinkybėms, glaudžiai ir koordinuotai bendradarbiaudamos NRI siekė apibrėžti PPPV reglamento 68 straipsnio sąlygas tenkinančias tranzitinio gabenimo instrukcijas. Susitarimų sudarymo metu NRI visiems PEERO ir PSO teikė reikiamą informaciją;

11. tam, kad nebūtų nukrypstama nuo PPPV reglamento 3 straipsnyje pateiktų sąlygų, siekiant toliau vystyti ir vykdyti BEPPRS projektą, labai svarbu rasti būdą, kaip jo nesužlugdyti. Siekiant išvengti tokių pasekmių, būtina ir toliau tęsti šiuo metu vykdomą pakaitomis atliekamo darbo praktiką. Tačiau tai tėra tik trumpalaikis atsiejimo riziką sumažinantis sprendimas, todėl kaip įmanoma greičiau būtina rasti ilgalaikį sprendimą. Dėl šios priežasties svarbu išnagrinėti galimus ilgalaikius problemos sprendimo būdus, todėl visi BEPPRS projekte dalyvaujantys PSO ir PEERO turi garbingai prisidėti prie tinkamo sprendimo paieškų. Tada siekdamas suformuoti ekonomišką, tvarų, tinkamai veikiančią ir PPPV reglamento 3 straipsnio sąlygas atitinkančią BEPPRS modelį, remdamosi ekonominės naudos analize, NRI galiausiai galės priimti tinkamą ilgalaikį sprendimą.

1 straipsnis

Dalykas ir taikymo sritis

1. Šios nuostatos yra taikomos gabenimo paslaugoms, teikiamoms siekiant įvykdyti energijos mainus tarp visų į BEPPRS projektą įtrauktų Europos prekybos zonų, kurioms yra taikomos PPPV reglamento 68 straipsnio sąlygos.

2. Šios nuostatos yra taikomos visiems subjektams, kurie dalyvauja BEPPRS projekte ir bet kurioje ES prekybos zonoje teikia tranzitinio gabenimo paslaugas.

3. Visi BEPPRS projekte dalyvaujantys PEERO, PSO ir ekspeditoriai turi prisidėti prie ilgalaikio sprendimo radimo, kuris tenkintų šių susitarimų 4 ir 7 straipsnio sąlygas.

4. Šiose nuostatose nėra aptariamoms tranzitinio gabenimo išlaidų grąžinimo sąlygos.

2 straipsnis

Apibrėžtys

Šiose nuostatose naudojami terminai turi į PPPV reglamento ir 2019/943 Reglamentas (ES) 2 straipsnį įtrauktų apibrėžčių reikšmes.

Kitų vartojamų terminų apibrėžtys:

1. **tranzitinis gabenimas** – energijos gabenimas ir susijusios finansinės teisės bei įsipareigojimai, kuriuos lemia pristatymo zonose ir gabenimo modulio nustatytose paskirstymo vietose vykdomi mainai, kur neveikia nei siuntimo, nei gavimo PEERO. Tai yra neatsiejama gabenimo dalis.

2. **tranzitinio gabenimo paslaugų teikėjas** – subjektas, veikiantis kaip pagrindinė

sandorio šalis ir (ar) ekspeditorius, kuris, vadovaudamasis 3 straipsniu, teikia tranzitinio gabenimo paslaugas.

3 straipsnis

Gabenimas

1. Siekiant atlikti energijos mainus, pagal BEPPRS teikiamos tokios gabenimo paslaugos:

a) fizinis gabenimas – fizinis energijos pristatymas, vykdomas vadovaujantis BEPPRS rezultatais per paskirtus paslaugų teikėjus arba per PEERO ar susietas pagrindines sandorio šalis, PSO ir, jei taikoma, ekspeditorius, tarp kurių sudaromas atitinkamas tvarkaraštis; ir

b) finansinis gabenimas – finansinis susitarimas dėl BEPPRS rezultatų nulemtų mainų, vykdomų tarp pagrindinių sandorio šalių ar ekspeditorių.

2. Tranzitinio gabenimo paslaugas sudaro ir fizinis, ir finansinis gabenimas, vykdomi tarp prekybos zonų, iš kurių išsiunčiami ir kuriose gaunami mainų objektai.

4 straipsnis

Laikinas sprendimas

1. KPS zonose aktyvūs PEERO tranzitinio gabenimo paslaugas teikia pakaitomis. Lenkijos prekybos zonos atveju, nuo 2019 m. lapkričio 19 d., kai buvo įvykdytas BEPPRS išplėtimas, tokias paslaugas teikia tik vienas tokių PEERO. Siekdami išlaikyti esamą BEPPRS formą nepakitusią, KPS zonose aktyvūs PEERO, besivadovaujantys šiuo metu galiojančiomis instrukcijomis, turi ir toliau šiose zonose teikti tranzitinio gabenimo paslaugas. Ši nuostata taikoma tol, kol bus priimtas 7 straipsnio sąlygas tenkinantis ilgalaikis sprendimas.

2. Monopolio PEERO, konkuruojantys ne KPS zonose veikiantys PEERO ir kaip ekspeditoriai veikiantys PSO turi ir toliau ne KPS zonose teikti tranzitinio gabenimo paslaugas. Ši nuostata taikoma tol, kol bus priimtas 7 straipsnio sąlygas tenkinantis ilgalaikis sprendimas.

5 straipsnis

Ilgalaikis sprendimas

1. Siekiant užtikrinti veiksmingą BEPPRS tęstinumą, atsižvelgiant į PPPV reglamento 3 straipsnyje pateikiamus bendruosius tikslus ir šių nuostatų 7 straipsnyje pateikiamą informaciją, būtina priimti ir pradėti taikyti ilgalaikį sprendimą. Labai svarbu, kad ilgalaikis sprendimas padėtų padidinti ekonominį veiksmingumą ir, užtikrindamas veiksmingą į vartotojus nukreiptą energijos rinką, prisidėtų prie bendro PPPV reglamento tikslo.

2. Vadovaudamiesi šių nuostatų 7 straipsniu, visi į BEPPRS įtraukti PEERO, ekspeditoriai ir PSO turi prisidėti prie ilgalaikio sprendimo radimo, ir išnagrinėti galimybes, leidžiančias tranzitinio gabenimo paslaugas kiekvienoje prekybos zonoje teikti daugiau nei vienam PEERO bei užtikrinti veiksmingą rizikos paskirstymą. Šios galimybės neapims išlaidų grąžinimo problemų.

3. Labai svarbu, kad būtų apsvarstytos bent šios galimybės:

1) suformuoti pagrindinę sandorio šalį (PSŠ), kuri visiems PEERO teiktų su BEPPRS nulemtais energijos mainais susijusias gabenimo paslaugas;

2) sukurti mechanizmą, suteikiantį galimybę finansinius gabenimo nuo tranzito centro iki tranzito centro veiksmus valdyti atskirai nuo fizinio gabenimo veiksmų (pavyzdžiui, vykdant pokyčius gabenimo modulyje, kuris atskiria finansinį kelią nuo fizinio);

3) sukurti mechanizmą, suteikiantį galimybę finansinio gabenimo veiksmus valdyti kartu su fizinio gabenimo veiksmais (pavyzdžiui, suteikiant galimybę visiems PEERO arba PEERO paskirtam subjektui prekybos zonose teikti fizinio gabenimo paslaugas).

Svarbu, kad visi anksčiau aprašyti sprendimai būtų detalčiai aprašyti. Kartu su pasiūlymu turi būti pateikiamas aiškinamasis dokumentas, apimantis sąnaudų ir naudos įvertinimus (įskaitant ekonominį efektyvumą, techninį sudėtingumą ir patikimumą, teisingumą, kintamumą, ir pan.) bei informaciją apie sprendimo įgyvendinimui reikalingas laiko sąnaudas.

4. Gavusios 7 straipsnio sąlygas atitinkančius šių nuostatų 5 straipsnio 2 dalies sąlygas tenkinančiomis galimybėmis bei įvertinimais paremtus pasiūlymus, ir remdamosi PPPV reglamento 68 straipsnio 6 dalies sąlygomis, NRI priims ilgalaikį sprendimą.

6 straipsnis

Nacionalinis gabenimo susitarimų tvirtinimas

Remdamosi PPPV reglamento 68 straipsnio 6 dalies sąlygomis, visos atitinkamos Europos NRI šias nuostatas turi apibrėžti bendru susitarimu.

7 straipsnis

Įgyvendinimas

1. Praėjus 3 mėnesiams nuo šių nuostatų paskelbimo, visi BEPPRS dalyvaujantys PEERO ir ekspeditoriai privalo pateikti pasiūlymus dėl šių nuostatų pataisų. Kaip nurodyta 5 straipsnyje, pasiūlymai turi būti detalūs ir turėti skirtingų ilgalaikių sprendimų galimybių įgyvendinimo tvarkaraščius.

2. Tol, kol nebus priimtas ilgalaikis sprendimas, PEERO ir kaip ekspeditoriai veikiantys PSO turi ir toliau teikti laikinas tranzitinio gabenimo paslaugas. Išnagrinėjusios pagal šių nuostatų 7 straipsnio 1 dalies sąlygą pateiktus pasiūlymus, visos NRI bendrai sudarys ilgalaikio sprendimo įgyvendinimo tvarkaraštį.

8 straipsnis

Kalba

Pagrindinė šių nuostatų kalba yra anglų kalba. Siekiant išvengti abejonių, jei dėl atitinkamų nacionalinių reguliavimo procesų poreikio NRI turi išversti šias nuostatas į nacionalinę (-es) kalbą (-as) ir vėliau pastebi, kad į jos nacionalinę kalbą išverstos nuostatos skiriasi nuo anglų kalba parengtos nuostatų versijos arba jos neatitinka, turi būti vadovaujamosi anglų kalba parengta nuostatų versija.

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Valstybinė energetikos reguliavimo taryba 188706554, Verkių g. 25C-1, Vilnius
Dokumento pavadinimas (antraštė)	DĖL TRANZITINIO GABENIMO SĄLYGŲ, TAIKOMŲ ENERGIJOS MAINAMS, IR FINANSINIŲ ATSISKAITYMŲ, KURIUOS LEMIA BENDRAS EINAMOSIOS PAROS PREKYBOS RINKŲ SUSIEJIMAS, VYKDOMAS VISOSE EUROPOS PREKYBOS ZONOSE PAGAL KOORDINUOTĄ VISŲ EUROPOS REGULIAVIMO INSTITUCIJŲ SUSITARIMĄ, SUDARYTĄ REMIANTIS 2015 M. LIEPOS 24 D. IŠLEISTO 2015/1222 KOMISIJOS REGLAMENTO (ES) 68 STRAIPSNIO 6 DALIMI, NUSTATANČIU PRALAUDUMO PASKIRSTYMO IR PERKROVOS VALDYMO GAIRĖS, PATVIRTINIMO
Dokumento registracijos data ir numeris	2020-11-09 Nr. O5E-975
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	–
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Ignas Kazakevičius, Patarėjas, l. v. Rinkos plėtros ir stebėsenos skyriaus vedėjo funkcijas, Rinkos plėtros ir stebėsenos skyrius
Sertifikatas išduotas	IGNAS KAZAKEVIČIUS, Valstybinė energetikos reguliavimo taryba LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2020-11-09 10:40:02 (GMT+02:00)
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žymoje nurodytas laikas	2020-11-09 10:40:28 (GMT+02:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	ADIC CA-A, Asmens dokumentu israsymo centras prie LR VRM LT
Sertifikato galiojimo laikas	2019-07-25 10:10:35 – 2022-07-24 10:10:35
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	"Registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA, VI Registru centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "Dokumentų valdymo sistema Avilys, Valstybinė energetikos reguliavimo taryba į.k. 188706554 LT", sertifikatas galioja nuo 2020-05-22 11:50:44 iki 2023-05-22 11:50:44
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	2
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	–
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	–
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	–
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	–
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	Dokumentų valdymo sistema Avilys, versija 3.5.27
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2020-11-09 16:41:15)
Paieškos nuoroda	–
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2020-11-09 16:41:15 Dokumentų valdymo sistema Avilys